

NIKU. Oppdragsrapport. Nr.166/2010

B.f.253. Kvinnherad
Baroniet Rosendal
Rom 115. Anretningen
Farge- og bygningsarkeologiske
undersøkelser og anbefalte tiltak

Jørgen Solstad
Lotta Næckter
Barbro Wedvik

Rosendal. Baroniet. Anretningen. Foto: JBr. Desember 2009.

Dato: 29.11.2010
Til: Baroniet Rosendal
Kopi: Riksantikvaren
Fra: NIKU v/malerikonservator Barbro Wedvik
Emne: B.f.213. Kvinnherad. Baroniet Rosendal. Rom 115. Anretningen.
 Farge- og bygningsarkeologiske undersøkelser og anbefalte tiltak.

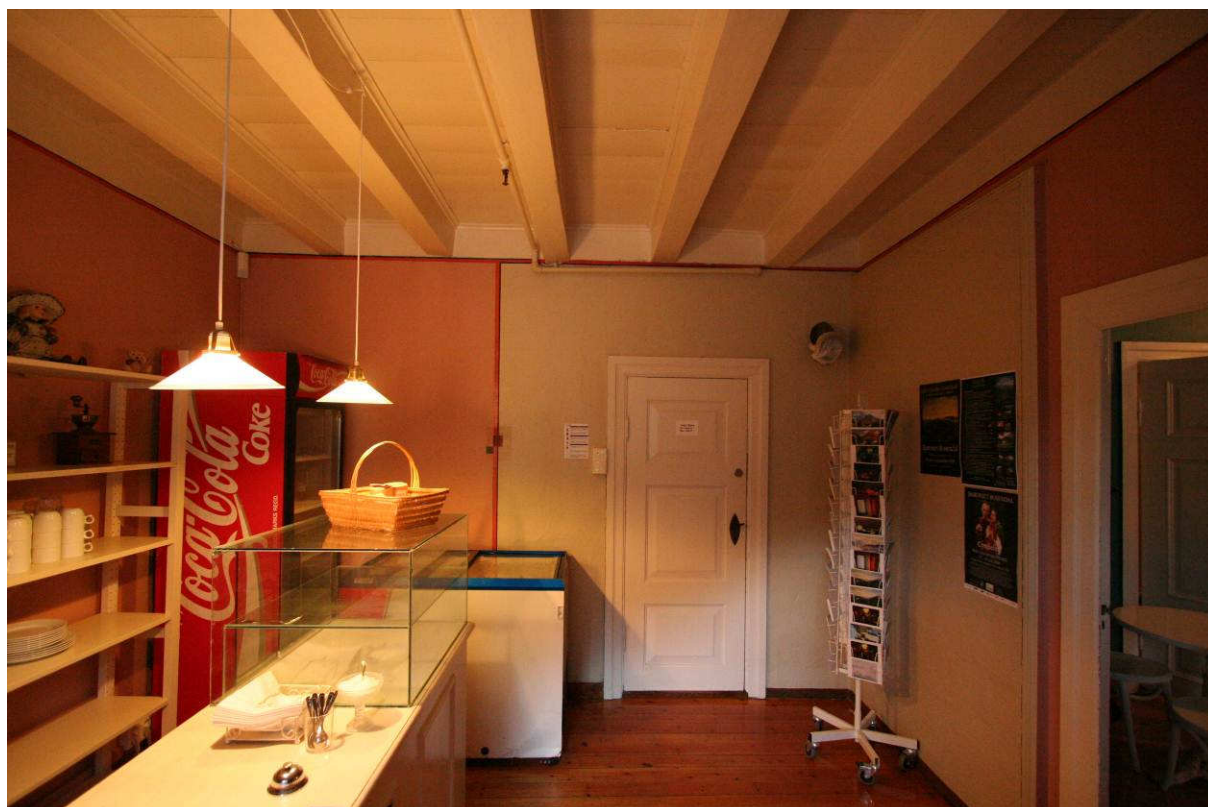
Oppdragsgiver: Baroniet Rosendal
Topografisk nummer: B.f.253
Prosjektnummer NIKU: 156.1392.09
Prosjektleder NIKU: Jon Brønne
Tidspunkt: Feltarbeid: 30.11.2009 - 4.12. 2009.
 Rapportering: Januar og september/november 2010
Kvalitetssikring: Malerikonservator Jon Brønne og avdelingsleder Merete Winness

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Bakgrunn.....	2
Historikk	4
Metode for undersøkelsene.....	5
Dokumentasjon	5
Tilstand.....	6
Resultat av fargeundersøkelsene.....	6
Forutsetning for undersøkelsen i rommet	6
Oppsummering av resultatene.....	6
Rom 115. Anretningen.....	8
Presentasjon av utseendet i periode 3 og 4, 1836/1902.	8
Presentasjon av utseendet i periode 5, 1927.....	13
Anbefalte tiltak for rom 115. Anretningen.....	16
Kilder.....	22
Litteratur.....	22
Arkivalia	22

Bakgrunn

I forbindelse med de årlige undersøkelses- og konserveringsarbeidene NIKU utfører for Baroniet Rosendal, er Anretningen farge- og bygningsarkeologisk undersøkt. Arbeidene er finansiert av Riksantikvaren. Baroniet Rosendal er fredet. Det innebærer at ingen tiltak som går ut over normalt vedlikehold må igangsettes før tiltaket er godkjent av rette antikvariske myndighet.

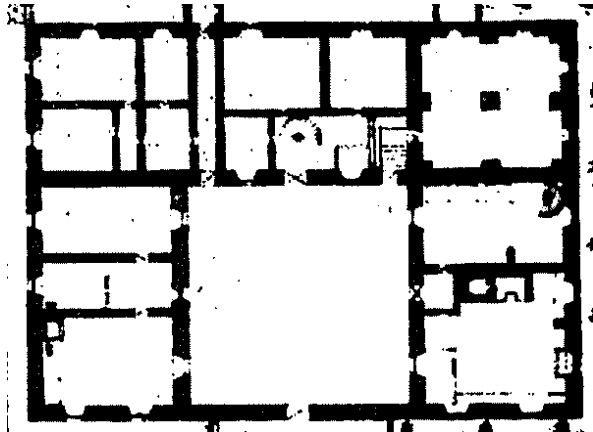
Figur 1. Baroniet Rosendal. Anretningen sett mot nord. Foto. JBr. 2009.

Figur 2. Baroniet Rosendal. Anretningen sett mot sør. Foto. JBr. 2009.

Historikk

I NIKUs rapport fra 1999 betegnes rom 115 som Anretning, tidligere Kammers.

Figur 3. Baroniet Rosendal. Segelches plantegning 1786. Riksantikvarens arkiv.

Opprinnelig var hele første etasje for tjenerskapet, med unntak av fogdens rom som man mener befant seg nord i Østfløyen. Det antas at romdelingen og – bruken var omtrent den samme i 1665 som i 1786, da Segelche laget sin plantegning.

På Segelches tegning er rom 115 og vestre del av rom 110, til veggen mot Stengangen, ett stort rom. Basert på et utdrag fra en besiktigelse på slutten av 1700-tallet¹ mener Stephan Tschudi-Madsen det kan se ut til at snekkerrom og melkekammer evt. kledekammer befant seg i området der rom 115 og vestre del av rom 110 er i dag.

Veggene mot øst, nord og vest har, så langt vi vet, sin opprinnelige plassering. NIKUs undersøkelse viser at lettveggen mot rom 110 Hagestuen har hatt sin nåværende plassering fra første halvdel av 1800-tallet². Døren mellom Anretning og Hagestuen ser ut til å tilhøre samme periode og være på sitt opprinnelige sted. Dette stemmer ikke overens med Stephan Tschudi-Madsens forslag til rekonstruert grunnplan år 1836, der rommet fremdeles er del av et større rom mot øst.

Dr. Weiss Hoff Rosenkrone skal ha innredet Hagestuen og oppførte verandaen utenfor i årene 1902-03.³ Opplysningene samsvarer med våre funn. Vi regner derfor med at rom 115 ble Anretning i 1902/03 eller senere, men har ikke funnet noe i kildene som slår fast et tidspunkt for denne bruksendringen. I 1958 kaller Kraft⁴ rommet for P. Soveværelse, men det er sannsynlig at han da betegner rommets tidligere funksjon. Butikk blir rommet først når Baroniet og Hagestuen blir åpnet for vanlig publikum.

¹ "Rosendal – baroni og bygning" s.41

² Man kan se umalt panel der lettveggen møter ytterveggen.

³ "Rosendal – baroni og bygning" s. 60

⁴ Kraft 1958, s. 2

Metode for undersøkelsene

Fargeundersøkelsen ble gjort ved lagvise avdekkinger og registrering av malingslag (fargetrapper), samt kontrollprøver med skalpell på bygningselementene og vurdering av overflater i feltmikroskop på stedet.

Noe listverk ble løsnet. NIKU har valgt å begrense disse inngrepene til det omfanget vi mente var helt nødvendig for å forstå og tolke bygnings- og fargehistorien i rommet. Hvis det ved eventuelle fremtidige undersøkelser eller gjennom istandsettings- og restaureringsprosessen blir utført en mer omfattende avdekking av bygningsdeler, kan det komme fram nye detaljopplysninger om bygnings- og fargehistorien i Anretningen.

Fargeundersøkelsen ble i hovedsak utført i dagslys. Resultatet av undersøkelsene er i hovedsak basert på funn på stedet. Det er i tillegg tatt ut materialprøver i rommet. Prøvene er undersøkt ved NIKUs laboratorium i Oslo.

Dokumentasjon

Lagskjema

Malinglagene som er funnet på de undersøkte bygningselementene er ført inn på NIKUs lagskjema for fargeundersøkelser. Disse oppbevares hos NIKU.

Fargeregistrering

Fargeregistrering ble gjort ved bruk av NCS - S systemet, som er et system for fargebeskrivelse.⁵ Fargekodene skal i de fleste tilfellene oppfattes som veiledende, ettersom det sjelden er mulig å finne én NCS-S kode som fullstendig samsvarer med den avdekkete fargen. Dersom det er oppgitt to koder med skråstrek mellom, anses fargen å ligge mellom de to kodene. Det må også tas høyde for at de avdekkete malingene gjerne er skitne, avblekete og nedslitte, og at fargene derfor kan se annerledes ut enn da malingene ble påført. Oljen i oljebaserte malinger gulner dessuten når den ikke utsettes for lys. Det betyr at de fargene som avdekkes vanligvis er for varme eller gule i forhold til hvordan de opprinnelig har vært. Dette er særlig kritisk for blå og grå farger. Oljen vil blekes når fargen står fremme i lyset.

Ved en oppmaling bør de fargene som anbefales i denne rapporten rekodes etter flere måneders, helst ett års bleking.

Materialprøver

Ved uttak av materialprøver for undersøkelse i mikroskop er opplysninger om bygningselement, sted, bunnmateriale og øverste fargelag notert og ført inn i NIKUS register over materialprøver. Materialprøvene oppbevares hos NIKU.

Fotografier

Interiørene er fotodokumentert med digitale fotografier av konservatorene i prosjektet. Det er tatt oversiktsbilder av rommet før undersøkelsene. Det er videre tatt fotografier under undersøkelsene for å dokumentere funn. Fotomaterialet er systematisert med en navngitt fil for hvert enkelt rom. Alle relevante fotografier vil bli vedlagt den endelige sluttrapporten for alle arbeidene på Baroniet Rosendal.

⁵ Natural Color System® Index 2004

Tilstand

Rommets nåværende tilstand er vurdert og beskrevet i NIKUs Oppdragsmelding 079 fra 1999, og er derfor ikke gjentatt i denne rapporten.⁶

Resultat av fargeundersøkelsene.

Forutsetning for undersøkelsen i rommet

Før undersøkelsene ble igangsatt, var det klart at rom 115 ikke skulle tilbakeføres eller restaureres til en periode som var eldre enn da rommet ble innredet til Anretning for Hagestuen.

Oppsummering av resultatene

Det er bare på ytterveggene og muligens på takbjelker og takbord det kan være mulig å finne rester av tidligere overflatebehandlinger som kunne gi indikasjoner på hvordan rommet har sett ut før begynnelsen av 1800-tallet. Undersøkelsene har gitt få opplysninger om denne tiden. I rom 115 ble det gjort funn av maling på panelet på ytterveggen som kan være veggfarge fra 1700-tallet. Fargen har antagelig vært likedan i vestre del av rom 110 siden disse rommene tidligere var et stort rom. Dahlin (1967) skriver å ha funnet gammelt malt panel med fire lag maling i rom 110, men sier ikke hvor i rommet han har funnet det gamle panelet. Lagene er først grått, deretter gulgrå hvit, så blått, så grønt. Vi kjenner de to siste fargene fra våre funn i rom 110. De to første fargene kan være de samme som ble funnet på det gamle panelet mot yttervegg i rom 115.

Fra tidlig 1800-tall har vi funnet mye informasjon. Lettveggen mellom 115 og 110 har sin opprinnelige plassering, antagelig fra 1820- eller 30-tallet. På vegg, vinduene, brannmuren og begge dørene har vi funnet malingslag tilbake til den samme perioden. Rommet var rosa med hvite dører og vinduer, og med fargesterke malte tak- vegg- og fotlister. Denne fargesettingen ble beholdt til ca 1927, da rommet ble malt olivengrønt, tilpasset fargene i Hagestuen.

Vi har ikke funnet noe som antyder at gulvet er eldre enn ca 1900. Vi kjenner ikke til noen overflatebehandling av taket før tak og bjelker males lys grå med linolje, ca 1927. Det utelukker ikke at taket for eksempel kan ha vært malt med limfarge som er vasket ned.

Resultatene fra undersøkelsene er presentert i tabellform. Tabellene er satt opp slik at den kan leses vertikalt for å få oversikt over rommets utseende i en gitt periode, og horisontalt hvis man vil se de enkelte delementenes utseende gjennom alle registrerte perioder.

Anbefalte perioder og tiltak er merket med **blått** og *kursiv* i tabellen. Anbefalte farger er angitt i koder som refererer seg til NCS S - systemet. Begrunnelser for de anbefalte tiltakene står beskrevet på side 18.

⁶Brønne, Jon: Baroniet Rosendal i Kvinnherad kommune, Hordaland. Delprosjekt 1: Undersøkelser, tilstandsbeskrivelse og forslag til tiltak i 24 utvalgte rom i slottet. NIKU Oppdragsmelding 079, 1999

Periodetabell for rom 115. Anretningen.

Perioder	1	2	3	4	5	6	7
	?	17??	<i>1820/1836</i> <i>Christian Hendrich Hoff Rosencrone</i>	<i>1902/03</i>	<i>1927</i>	<i>1958/1967</i>	Dagens
Tak					<i>2000-N Lys grå</i>	Hvit	→
Taklist			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>2000-N Lys grå</i>	Hvit	→
Bjelker					<i>2000-N Lys grå</i>	Hvit	→
Stussbrett					<i>2000-N Lys grå</i>	Hvit	→
Malt stussbrett-list			<i>1080-Y80R Rød 7020-R90B Blå</i>	→ ? <i>Evt. malt som vegg</i>	<i>Malt som vegg, 6010-G30Y Grønn</i>	Mønjerød Mørk blå 3 cm bred	→
Vegg	<i>3010-G70Y Lys grønn. Kun på panelbord ved vindu på yttervegg</i>	<i>1510-Y10R Lys grå. Kun på panelbord ved vindu på yttervegg</i>	<i>1020-Y60R Rosa</i>	<i>1020-Y60R Rosa. Partiell oppmaling</i>	<i>6010-G30Y Grønn</i>	<i>1515-Y70R Rosa</i>	→
Brannmur			<i>Hvit, kalk</i>	<i>Hvit</i>	<i>6010-G30Y Grønn</i>	Hvit	Hvit
Malt brannmurlist nordvegg			<i>1080-Y80R Rød 7020-R90B Blå</i>	<i>5040-Y80R/ 5030-Y90R Engelsk rød</i>	<i>2000-N Lys grå. "Brannmuren" på nordvegg kan ha fått en annen utstrekning</i>	Mønjerød Mørk blå 3 cm bred	→
Brannmurlist østvegg			<i>Ny? Ikke undersøkt</i>	→	→	→	Hvit
Vindu			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>1000-N Hvit</i>	Hvit	→
Vinduskarm			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>1000-N Hvit</i>	Hvit	→
Vindusmyg			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>1000-N Hvit</i>	Hvit	→
Vindusgerikt						Hvit	→
Dør			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>1000-N Hvit</i>	Hvit	→
Dørgerikt			<i>1010-Y20R Hvit</i>	→	<i>1000-N Hvit</i>	Hvit	→
Fotlist	Ikke bevart	Ikke bevart	<i>1010-Y30R/ 3050-R90B Hvit/blå</i>	→	<i>Malt</i>	Lakket. Fotlist på deler av brannmur er malt som en 6 cm høy strek i mellomoker.	→
Gulv	Ikke bevart	Ikke bevart	<i>Ikke bevart</i>	<i>Ikke bevart</i>	<i>8010-Y70R Mørk oker</i>	Slipt og lakket av Dahlin	→

Rom 115. Anretningen.**Presentasjon av utseendet i periode 3 og 4, 1836/1902.**

Periode	3 og 4 1836/ 1902
Tak	 <p>Trolig åpent med synlige takbord og bjelkelag. Uvisst om taket var malt, vi har ikke funnet malinglag bevart fra disse periodene.</p>
Bjelker	Uvisst om bjelkene var malt, vi har ikke funnet malingslag bevart fra disse periodene.
Stussbrett	Malt varm hvit med oljefarge
Malt stussbrettlist	 <p>Mønjerød og blå dekorstripe. Stripene fra periode 3 er enten blitt beholdt i periode 4, eller malt over med veggfarge / brannmurfarge. Utstrekningen av stripedekor i periode 4 bør undersøkes videre.</p>

Vegg

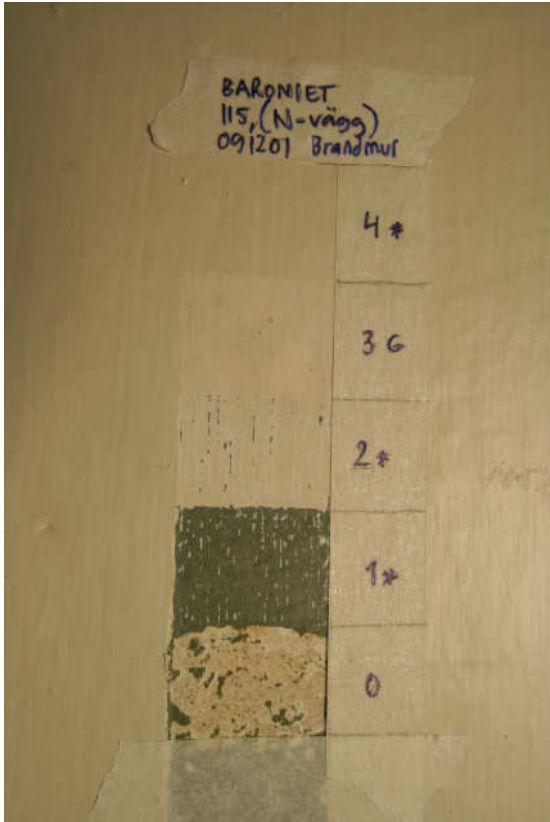
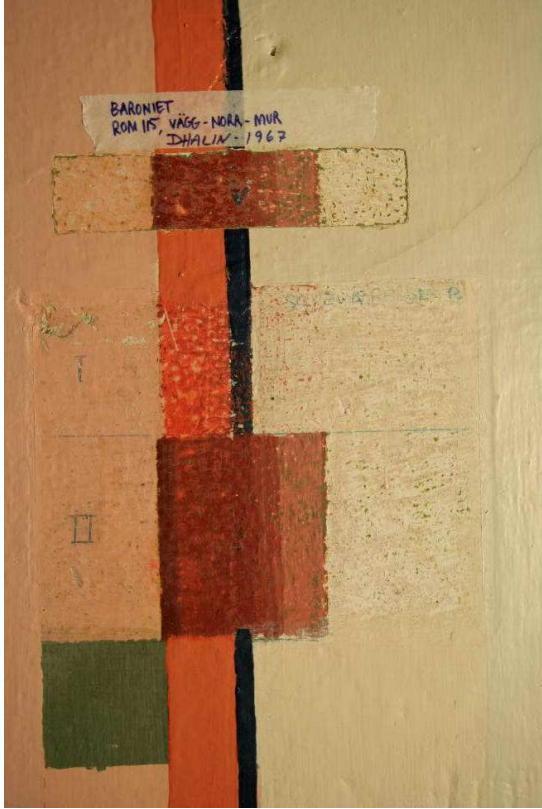
Nord- og vestvegg er pusset, sør- og østvegg er stående panel. Malt rosa med oljefarge. Se lag 1 og 2 i bildet til venstre: rosa malinglag eksponert i den lagvise avdekkingen av malinglag på nordvegg.

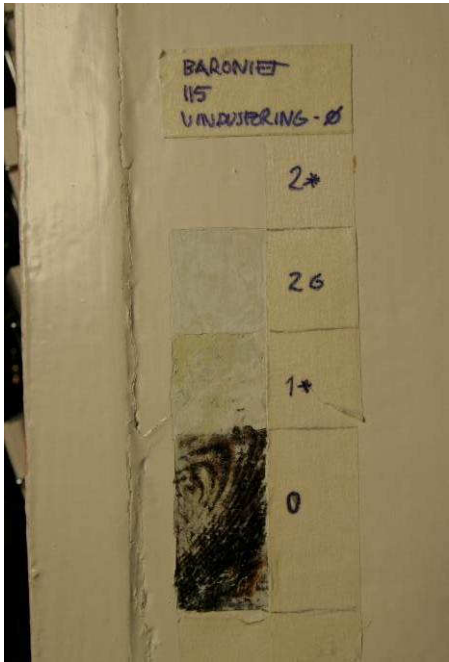
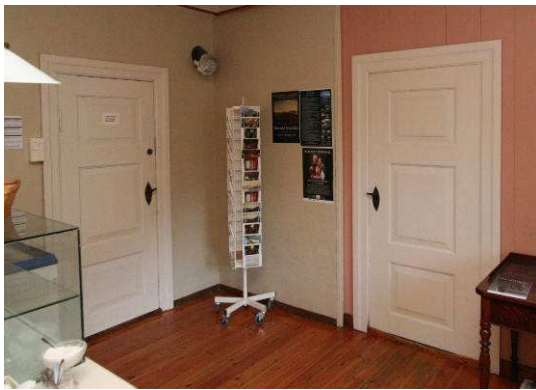

Fargesnitt fra panel under vindu på s-vegg.

Over ser vi flere oppmalinger med rosa. Det er de mørkeste rosa malingslagene som er fra 1836/1902. Det kan se ut til at rosa veggfargen er blitt stedvis oppmalt i periode 4, men at de fleste dekorstripene er blitt beholdt fra periode 3.

De to grønne lagene nederst er antagelig veggfarger fra 1700-tallet. Det olivengrønne malinglaget fra ca 1927 savnes i snittet. Kanskje har det stått veggfast inventar foran? På avdekkingen av den malte stussbrettlisten under bjelkene på østvegg, se foto forrige side, ser man rester av den olivengrønne malingen.

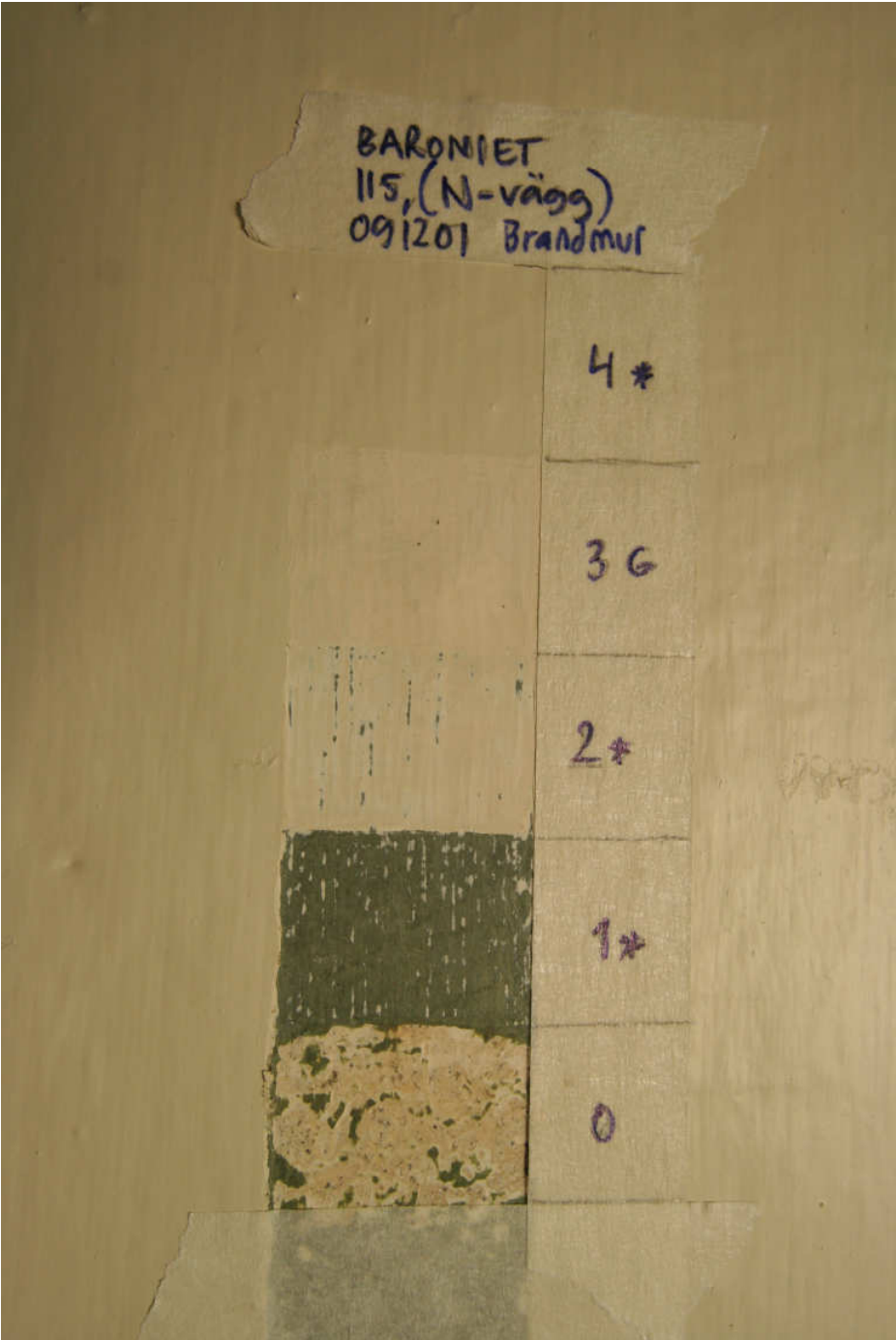
<p>Brannmur</p>	<p>Hvit, kalket. Brannmuren hadde en annen utstrekning i periode 3 og 4 enn den har i dag.</p>
<p>Malt brannmurlist nordvegg</p>	 <p>Brannmurlist på nordvegg er i periode 4 malt i tre toner engelsk rød. Det er uklart hvordan brannmuren ble avgrenset på østvegg i periode 4.</p>

Brannmurlist østvegg	Usikker datering, kan være nyere. Ikke undersøkt.
Vindu	Første funne malingslag er trolig fra 1830-tallet. Karm og midtpost kan være eldre. Malt varm hvit med oljebasert maling.
Vinduskarm	Første funne malingslag trolig fra 1830-tallet. Karm og midtpost kan være eldre. Malt varm hvit med oljebasert maling.
Vindusforing	 <p>Første funne malingslag trolig fra 1820/30-tallet. Karm og midtpost kan være eldre. Malt varm hvit med oljebasert maling.</p>
Vindusgerikt	Vinduet har kun malt gerikt. Malt varm hvit med oljebasert maling.
Dør 115/114 Dør 115/110	 <p>Begge dørene er antagelig fra 1820/30-tallet, og ser ut til å stå der de opprinnelig ble plassert. Vi vet ikke med sikkerhet at døren 115/110 kom samtidig med lettveggen, slik at det var gjennomgang fra Soverommet som senere ble Anretningen, til Hagestuen, men ut fra antall og type malingslag ser det slik ut, og dørens utforming tyder på at den er fra første halvdel av 1800-tallet.</p> <p>Malt varm hvite med oljebasert maling.</p>

	 <p>Lagvis avdekking av malinglag på dør 115/114, n-vegg. På ramtreet, avdekkingen til høyre, ser vi opprinnelig overflate fra periode 3 og 4 på lag 2.</p>
Dørgerikt	<p>Dørene har sine opprinnelige dørgerikter. Malt varm hvite med oljebasert maling.</p> <p>Bildet over, venstre side, viser lagvis avdekking av malinglag på dørgerikten. Malinglagene fra periode 3 og 4 er antagelig blitt skrapet bort. Jmf gerikt 110/115.</p>
Fotlist	 <p>Fotlisten er malt som en illusjon på vegg i hvitt og blått i periode 3 og beholdt slik i periode 4. Det hvite feltet er ca 40 mm høyt med en blå strek på ca 8-10 mm ovenfor. En feielist har avsluttet mot gulvet.</p>
Gulv	<p>Vi kjenner ikke alderen på dagens gulv. Bordene er forholdsvis smale, 95 mm.</p>

Presentasjon av utseendet i periode 5, 1927.

Periode	5 1927
Tak	Åpent med synlige takbord og bjelkelag. Malt lyst grått med oljebasert maling.
Bjelker	Åpent med synlige takbord og bjelkelag. Malt lyst grått med oljebasert maling.
Stussbrettlist	Åpent med synlige takbord og bjelkelag. Malt lyst grått med oljebasert maling.
Vegg	<p>Nord- og vestvegg er pusset, sør- og østvegg er stående panel.⁷</p> <p>Malt grønn med oljebasert maling, se lag 3 på avdekking ovenfor.</p>

<p>Brannmur</p>	 <p>Malt grønn med oljebasert maling, se lag 1 på avdekkingen ovenfor. Har en annen avgrensing enn brannmuren i periode 3 og 4.</p>
<p>Brannmurlist</p>	<p>Malt lys grå med oljebasert maling.</p>
<p>Vindu</p>	<p>Malt gråhvit med oljebasert maling.</p>
<p>Vinduskarm</p>	<p>Malt gråhvit med oljebasert maling.</p>
<p>Vindusforing</p>	<p>Malt gråhvit med oljebasert maling.</p>
<p>Vindusgerikt</p>	<p>Vinduet har kun malt gerikt. Malt gråhvit med oljebasert maling.</p>

<p>Dør 115/114 Dør 115/110</p>	<p>Malt gråhvit med oljebasert maling.</p> <p>Lagvis avdekking av malinglag på dør 115/114, Nordvegg. På ramtreet, avdekkingen til høyre, ser vi malinglag fra periode 5 på lag 3.</p>
<p>Dørgerikt</p>	<p>Malt gråhvit med oljebasert maling. På avdekkingen til venstre på bildet over ser vi malinglag fra periode 5 på lag 2.</p>
<p>Fotlist</p>	 <p>Rommet fikk ny fotlist i periode 5, ca 6,5 cm høy, muligens malt som gulvet. Fotlisten er ikke bevart. Negativt fargespor sees på bildet over, fra gulvet og opp til der grønn veggfarge begynner.</p>
<p>Gulv</p>	<p>Dagens gulv. Malt, mørk oker.</p>
<p>Ovn</p>	<p>I NIKUS rapport fra 1999 omtales en jernovn fra Næs Verk 1795 – 1800. Den er ikke i rommet i dag.</p>

Anbefalte tiltak for rom 115. Anretningen.

NIKU anbefaler å restaurere rommet i henhold til funnene fra periode 3 eller 4, som er forholdsvis like, eller til periode 5. Undersøkelsen viste at en tilbakeføring til disse tre periodene er mulige. En tilbakeføring til periode 4 vil kreve noe mer undersøkelse, fordi vi ikke har en full forståelse av hva som skjer med dekorstripene i denne perioden.

I periode 3 og kanskje også i periode 4 var Anretningen et Kammers⁸, da Hagestuen ble innredet. Hovedfargene i rom 115 ble ikke endret da Hagestuen ble innredet. Dersom man velger å tilbakeføre både Anretningen og Hagestuen til periode 4 får man vist frem en tidsriktig helhet i fargesetting til publikum. Det er mer usikkert om fargesettingen blir riktig i forhold til rom 115 sin funksjon, siden vi ikke vet om rommet var tatt i bruk som Anretning på denne tiden.

Dersom man ønsker å vise frem farger som stemmer overens med rommets epoke som Anretning for Hagestuen bør man velge periode 5, fra 1927. I denne perioden ser det ut til at rommet har blitt tilpasset Hagestuens fargesetting og fått grønnmalte vegger.

Periode 3/4,1836/1900. Tabell over anbefalte tiltak og farger.

Bygnings- element	Tiltak /Farge	Malingstype/ Materialer	Foreløpige NCS koder
Tak	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Varm hvit. 1010-Y20R Kodes på nytt etter bleking
Bjelker	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Varm hvit. 1010-Y20R Kodes på nytt etter bleking
Staff bjelker	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Varm hvit. 1010-Y20R Kodes på nytt etter bleking
Stussbrett	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Varm hvit. 1010-Y20R Kodes på nytt etter bleking
Malt stussbrettlist	Rød Blå	Linoljemaling	1080-Y80R 7020-R90B
Vegg	Murvegg: Sprekker og riss i murveggen utbedres ved å lime tynt papir over sprekken. Papiret skal være større enn skadene og limet skal ikke påføres helt ut til kanten av papiret. Kantene på papiret rives etter at limet er tørket og slipes ned slik at det ikke er markerte kanter mellom de pålimte lappene og veggtrekket. Lappene flekkgrunnes. For å klare å rekonstruere den opprinnelige fargen, må veggene først grunnes med en lysere og gråere rosa bunnfarge. Ettersom det ikke males på et opprinnelig overflate på murveggen, kan det benyttes en alkydbasert maling. Panelvegg: Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Deretter males vegg rosa.	Grunning: Alkydmaling Sluttstrøk: Linoljemaling.	Evt. grunning: Lysere og gråere variant av rosa. Sluttstrøk: Rosa NCS S 1020-Y60R Glans ca. 20

Brannmur	<p>Brannmuren beholder den utstrekningen den har i dag.</p> <p>Sprekker og riss i brannmuren utbedres ved å lime tynt papir over sprekkene. Papiret skal være større enn skadene og limet skal ikke påføres helt ut til kanten av papiret. Kantene på papiret rives etter at limet er tørket og slipes ned slik at det ikke er markerte kanter mellom de pålimte lappene og veggtrekket. Lappene flekkgrunnes. Brannmuren males hvit. Malingene kan påføres tynt med fineste rulltype, men må deretter fordrives umiddelbart i vertikal retning.</p>	Linoljemaling	Hvit Glans ca. 20
Malt brannmurslist nordvegg	Males som dekorstriper fra periode 3 eller 4	Linoljemaling	<p>Periode 3: Rød 1080-Y80R Blå 7020-R90B</p> <p>Periode 4: Tre mørkhetsgrader av engelsk rød 5040-Y80R/ 5030-Y90R</p>
Brannmurslist østvegg	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig.	Linoljemaling	Brannmurslisten på østvegg er ikke undersøkt. Mangler kode.
Vindu	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	<p>Rødlig hvit. 1010-Y20R Glans: ca 25-30</p> <p>Kodes på nytt etter bleking</p>
Vinduskarm	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	<p>Rødlig hvit. 1010-Y20R Glans: ca 25-30</p> <p>Kodes på nytt etter bleking</p>
Vindusgerikt	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	<p>Rødlig hvit. 1010-Y20R Glans: ca 25-30</p> <p>Kodes på nytt etter bleking</p>

Dører	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Rødlig hvit. 1010-Y20R Glans: ca 25-30 Kodes på nytt etter bleking
Dørgerikt	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males varm hvit.	Linoljemaling	Rødlig hvit. 1010-Y20R Glans: ca 25-30 Kodes på nytt etter bleking
Fotlist	Dagens fotlist fjernes. Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Beholde originaldekor dersom dette er mulig.	Linoljemaling? Alkyd?	Hvit 1010-Y20R Blå 3050-R90B
Gulv	Mangler info. Alternativet er å male mellomgrått som i andre rom? Gulvbordene renses for boning/polish og lakken mattslipes grundig og rengjøres. Gulvet grunnes med oljebasert heftgrunn i samme farge som sluttstrøkene og males to tynne strøk med Jotun Oxan gulvmaling for tre.	Jotun Oxan gulvmaling for tre.	Grå. S 3502-Y. Glans: ca. 35-40.

Periode 5, 1927? Tabell over anbefalte tiltak og farger.

Bygnings-element	Tiltak /Farge	Malingstype/ Materialer	Foreløpige NCS koder
Tak	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males lys grå.	Linoljemaling	2000-N
Bjelker	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males lys grå.	Linoljemaling	2000-N
Staff bjelker	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males lys grå.	Linoljemaling	2000-N
Stussbrett	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males lys grå.	Linoljemaling	2000-N

Stussbrettlist	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males som del av vegg, grønn	Linoljemaling	6010-G30Y
Vegg	<p>Murvegg: Sprekker og riss i murveggen utbedres ved å lime tynt papir over sprekkene. Papiret skal være større enn skadene og limet skal ikke påføres helt ut til kanten av papiret. Kantene på papiret rives etter at limet er tørket og slipes ned slik at det ikke er markerte kanter mellom de pålimte lappene og veggtrekket. Lappene flekkgrunnes. For å klare å rekonstruere den opprinnelige fargen, må veggene først grunnes med en lysere og gråere bunnfarge. Ettersom det ikke males på et opprinnelig overflate på murveggen, kan det benyttes en alkydbasert maling.</p> <p>Panelvegg: Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig.</p> <p>Deretter males vegg grønn</p>	<p>Grunning: Alkydmaling</p> <p>Sluttstrøk: Linoljemaling.</p>	6010-G30Y Glans. Ca 20
Brannmur	<p>Brannmuren beholder den utstrekningen den har i dag.</p> <p>Sprekker og riss i brannmuren utbedres ved å lime tynt papir over sprekkene. Papiret skal være større enn skadene og limet skal ikke påføres helt ut til kanten av papiret. Kantene på papiret rives etter at limet er tørket og slipes ned slik at det ikke er markerte kanter mellom de pålimte lappene og veggtrekket. Lappene flekkgrunnes. Brannmuren males hvit. Malingene kan påføres tynt med fineste rulltype, men må deretter fordrives umiddelbart i vertikal</p>	Linoljemaling	6010-G30Y Glans: ca 20

	retning.		
Malt brannmurslist på nordvegg	Finne utstrekning til brannmuren på nordvegg. Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males lys grå	Linoljemaling	2000-N Glans:ca 25-30
Vindu	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males hvit.	Linoljemaling	1000-N Glans: ca 25-30
Vinduskarm	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males hvit.	Linoljemaling	1000-N Glans: ca 25-30
Vindusgerikt	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males hvit.	Linoljemaling	1000-N Glans: ca 25-30
Dører	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males hvit.	Linoljemaling	1000-N Glans: ca 25-30
Dørgerikt	Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig. Males hvit.	Linoljemaling	1000-N Glans: ca 25-30
Fotlist	Dagens fotlist beholdes og males mørk oker som gulv. Alle overflater skrapes og rengjøres forsiktig.	Linoljemaling? Alkyd?	8010-Y70R Glans som i produktet
Gulv	Gulvbordene renses for boning/polish og lakken mattslipes grundig og rengjøres. Gulvet grunnes med oljebasert heftgrunn i samme farge som sluttstrøkene og males to tynne strøk med Jotun Oxan gulvmaling for tre. Mørk oker	Jotun Oxan gulvmaling for tre.	8010-Y70R Glans som i produktet

Kilder

Litteratur

- Hopstock, C. og Tschudi Madsen, S.; 1965 Rosendal, Baroni og bygning, Universitetsforlaget
- Brønne, Jon: 1999. Baroniet Rosendal i Kvinnherad kommune, Hordaland. Delprosjekt 1: Undersøkelser, tilstandsbeskrivelse og forslag til tiltak i 24 utvalgte rom i slottet. NIKU Oppdragsmelding 079.

Arkivalia

Arkivalia hentet fra Riksantikvarens arkiv og Baroniet i Rosendals arkiv:

- Baroniet Rosendals arkiv. Mappe 3. C.H. Rosenkrone, etter 1836. *Oppteignelse over reparasjoner samt atskillig Nyt anskaffet, Rosendals hovedbygning med tilhørende udhuse samt Kirken og Broer vedkommende.*
- Finn Krafft: Fargeundersøkelser Rosendal, 1958. Riksantikvarens arkiv.
- Stephan Tschudi -Madsen "Oppteignelser utført av ukjent etter 1745". Oppteignelse fra undersøkelse på Rosendal 23-28. februar 1964.
- Halvor Vreim; "Bygningsmessig istandsetting og restaurering av rommene i "Borgen", Stamhuset Rosendal, nå den Weis-Rosenkronske stiftelse, Kvinnherad, rapport juli 1958, Riksantikvarens arkiv.
- Egil Dahlin. Fargesetting og besiktigelse i forbindelse med restaurering og oppussing av spisesalen c, kontoret g og havestuen l. 28.10.1967. Riksantikvarens arkiv.

Oslo 29.11. 2010

Barbro Wedvik
Malerikonservator